

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра

студента Національної академії статистики, обліку та аудиту

Олійника Вадима Миколайовича

Тема: «Дефіцит бюджету як складова системи бюджетного регулювання»

Загальний обсяг основного тексту роботи складає 63 сторінки. Містить 10 таблиць, 6 рисунків, 70 літературних джерел.

Актуальність теми дослідження. Державні фінанси відіграють провідну роль у соціально-економічному розвитку будь-якої країни. Проблеми, які виникають у цій сфері, належать до найгостріших як в економічному й соціальному, так і в політичному контексті. Серед них вагоме значення мають питання, пов'язані з бюджетним дефіцитом, на які не існує однозначних відповідей. Сьогодні до них проявляється особлива увага у зв'язку з новими явищами економічного життя: усуненням національних кордонів руху капіталів і робочої сили, процесами глобалізації та інтернаціоналізації, які вимагають, з одного боку, стабільності державних фінансів і довіри до фінансової політики держави, а з іншого – формування сприятливих умов для притоку капіталів і сталого соціально-економічного розвитку.

Одним із важливих висхідних положень сучасної світової фінансової думки є теза щодо загальної обмеженості фінансових ресурсів, в умовах якої функціонують уряди як процвітаючих, так і найбільш бідніших країн світу. Масштабним державним запозиченням сприяє глобалізація та інтернаціоналізація світогосподарських зв'язків. Разом з тим, успішний соціально-економічний розвиток у таких умовах вимагає зниження ризиків економічної діяльності як резидентів, так і нерезидентів, а також формування довіри з їх боку до політики національних урядів.

Ситуацію загострюють ще й несприятливі чинники розвитку вітчизняної економіки: низький рівень ВВП, а отже й фінансових ресурсів, їх загальний дефіцит як на рівні держави, так і суб'єктів господарювання, домогосподарств, наслідки глибокої економічної кризи. Разом з тим, становлення ринкової економіки в Україні вимагає активного вивчення проблем бюджетного дефіциту, шляхів його оптимізації та ефективного управління ним.

Мета кваліфікаційної роботи. Мета кваліфікаційної роботи. Метою дослідження є вивчення досвіду теорії і практики управління бюджетним дефіцитом, розроблення на цій основі з урахуванням національних особливостей рекомендацій для України.

Об'єктом дослідження є бюджетний дефіцит в Україні.

Предметом дослідження є фінансові відносини, які виникають у процесі утворення бюджетного дефіциту, його фінансування, а також заходів з оптимізації його розміру.

Методи дослідження. Методологічною основою кваліфікаційної роботи бакалавра є системний підхід до аналізу фінансових явищ і процесів. Для вирішення поставлених завдань у роботі використовувалися загальні методи наукового пізнання. Дослідження проводилося, виходячи з діалектичного підходу до вивчення фінансово-економічних явищ і процесів, який передбачає їх розгляд у розвитку і взаємозв'язку.

Теоретичним підґрунтям роботи є світова фінансова думка, особливо в контексті теорії суспільних благ, товарів і послуг, суспільного вибору. У процесі роботи автор використовував різні методи дослідження: метод наукової абстракції – під час розроблення теоретичних засад бюджетного дефіциту; групування, узагальнення – в процесі дослідження методик розрахунку бюджетного дефіциту, обробки статистичних матеріалів, підготовки висновків; економічного аналізу, синтезу, порівняння – під час аналізу заходів щодо мінімізації розміру дефіциту.

У першому розділі «Сутність бюджетного дефіциту, причини його виникнення» – досліджено суть та значення бюджетного дефіциту, розглянуто теоретичні засади джерел фінансування бюджетного дефіциту та причини виникнення та макроекономічні наслідки бюджетних дефіцитів.

У другому розділі «Аналіз динаміки та фінансування бюджетного дефіциту» – здійснено аналіз розрахунку бюджетного дефіциту в Україні та оцінка механізму покриття дефіциту державного бюджету України.

У третьому розділі «Фінансові аспекти оптимізації бюджетного дефіциту» – досліджено пріоритети розвитку системи інструменти оптимізації бюджетного дефіциту України, запропоновано шляхи оптимізації бюджетного дефіциту в контексті зарубіжного досвіду.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення результатів дослідження визначається тим, що основні теоретичні положення роботи доведено до рівня конкретних науково обґрунтованих пропозицій та рекомендацій, які можуть бути використані при прийнятті рішень щодо формування бюджетів в системі міжбюджетних відносин.

Ключові слова: дефіцит бюджету, система бюджетного регулювання, державні фінанси, фінансові відносини, фінансування бюджетного дефіциту, бюджетна система.